

ТЗ(44кп)0
Р31

РЕАБІЛІТОВАНІ ІСТОРІЄЮ

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ УКРАЇНИ
ГОЛОВНА РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ
НАУКОВО-ДОКУМЕНТАЛЬНОЇ СЕРІЇ КНИГ «РЕАБІЛІТОВАНІ ІСТОРІЄЮ»
СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
ВСЕУКРАЇНСЬКА СПІЛКА КРАСЗНАВЦІВ
УКРАЇНСЬКЕ КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКЕ ТОВАРИСТВО
«МЕМОРИАЛ» імені В. СТУСА
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА

Науково-документальна серія книг
«РЕАБІЛІТОВАНІ ІСТОРІЄЮ»

РЕАБІЛІТОВАНІ ІСТОРІЄЮ

У ДВАДЦЯТИ СЕМИ ТОМАХ

ГОЛОВНА РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

СОЛДАТЕНКО В. Ф.

(голова)

ЛИТВИН В. М.

(головний редактор)

СМОЛІЙ В. А.

(заступник голови)

РЕЄНТ О. П.

(заступник голови)

РУБЛЬОВ О. С.

(заступник голови)

КОКІН С. А.

(заступник голови)

ПОДКУР Р. Ю.

(відповідальний секретар)

БАЖАН О. Г.

БОГУЦЬКИЙ Ю. П.

БОРЯК Г. В.

ВСДЕНЄСВ Д. В.

КРЕМЕНЬ В. Г.

КРИВОШЕЯ В. В.

ЛЕВЕНЕЦЬ Ю. А.

ЛЕКАРЬ С. І.

ЛОЗИЦЬКИЙ В. С.

МАКОВСЬКА Н. В.

МУЗИЧУК О. В.

НОВОХАТЬКО Л. М.

ПАПАКІН Г. В.

СЕРГЕСВ С. В.

ТАБАЧНИК Д. В.

УСЕНКО І. Б.

ЧАЙКОВСЬКИЙ А. С.

РЕАБІЛІТОВАНІ ІСТОРІЄЮ

ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ

Книга третя

Частина 1

ОБЛАСНА РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

ЧЕРНЯК М. Є.

(голова)

РОВЧАК Л. Б.

(секретар)

АННОПОЛЬСЬКА В. В.

АСТАХОВА В. І.

ЗАХАРОВ Є. Ю.

ЗОЛОТАРЬОВ В. А.

КАЛІНІЧЕНКО В. В.

КУЩ Є. О.

МЕРКУЛОВ К. О.

ОВСЯННИКОВ С. І.

ПАНОВ М. І.

РАНЮК Ю. М.

Харківське комунальне видавництво

«Оригінал»

УДК 94(477)
ББК 63.3(2УКР-4ХАР)
Р 31

*Видається у відповідності з постановами
Президії Верховної Ради України № 2256-ХІІ від 06.04.1992 р.
і Кабінету Міністрів України № 530 від 11.09.1992 р.*

Автори :

Л. Б. РОВЧАК, І. В. ШУЙСЬКИЙ, В. А. ЗОЛОТАРЬОВ,
О. Г. БАЖАН, О. Р. БЕРТЕЛСЕН, О. І. ГАЛОНСЬКА, Ю. І. ГРОТ,
О. О. МІЛЮТІНА, В. О. ОСІКОВСЬКА, С. Е. СКОРОХОДОВА

Рецензенти :

В. В. КАЛІНІЧЕНКО, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна;
Р. Ю. ПОДКУР, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник Інституту історії України НАН України;
Н. В. ЛАПЧИНСЬКА, заслужений працівник культури України, заступник голови Харківської міської організації товариства «Меморіал» ім. В. Стуса

Реабілітовані історією. Харківська область : Книга третя. —
Р 31 Ч. 1 // КЗ «Редакційно-видавнича група Харківського тому серії
«Реабілітовані історією». — К.; Х.: Оригінал, 2015. — 672 с.: іл.
ISBN 978-966-649-121-6 (Кн. 3., Ч. 1).
ISBN 978-966-649-015-8.

«Реабілітовані історією. Харківська область» — складова частина все-української багатотомної науково-документальної серії книг, що є першою спробою системного висвітлення теми політичних репресій комуністичної тоталітарної влади.

Видання по Харківській області складатиметься з кількох книг, побудованих за єдиною структурою.

До першої частини Книги третьої увійшли в алфавітному порядку імена громадян, які зазнали політичних репресій у період з серпня 1937-го і до кінця 1938 року, прізвища яких починаються на літери А—Д.

УДК 94(477)
ББК 63.3(2УКР-4ХАР)

ISBN 978-966-649-121-6 (Кн. 3, Ч. 1)
ISBN 978-966-649-015-8

© КЗ «Редакційно-видавнича
група Харківського тому серії
«Реабілітовані історією», 2015

Зміст

Від обласної редколегії	5
Вступ.....	7
Розділ 1. Мовою документів	31
<i>Документ № 1.</i> Протокол № 1 наради в НКВС УРСР із питань підготовки до вилучення куркулів і кримінальних злочинців. <i>23 липня 1937 року</i>	33
<i>Документ № 2.</i> Дислокація міжрайонних оперативних груп НКВС УРСР для виконання наказу НКВС СРСР № 00447. <i>Липень 1937 року</i>	34
<i>Документ № 3.</i> Протокол № 3 наради в НКВС УРСР із питань підготовки до вилучення куркулів і кримінальних злочинців. <i>28 липня 1937 року</i>	35
<i>Документ № 4.</i> Телеграма Ізраїля Леплевського Миколі Єжову про перевантаження в'язниць в УРСР. <i>20 серпня 1937 року</i>	36
<i>Документ № 5.</i> Наказ Ізраїля Леплевського про впорядкування режиму в тюрмах. <i>25 серпня 1937 року</i>	36
<i>Документ № 6.</i> Постанова ЦВК СРСР. Про внесення змін до діючих кримінально-процесуальних кодексів союзних республік. <i>14 вересня 1937 року</i>	37
<i>Документ № 7.</i> Характеристика на члена сім'ї «зрадника батьківщини» неповнолітнього К. Г. Герекке. <i>Вересень 1937 року</i>	38
<i>Документ № 8.</i> Витяг зі свідчень про антирадянську діяльність Христини Алчевської, надані колишнім політемігрантом І. В. Левицьким слідчому УДБ ХОУ НКВС. <i>1 листопада 1937 року</i>	38
<i>Документ № 9.</i> Витяг зі звіту заступника начальника УНКВС у Харківській області Л. Й. Рейхмана наркому внутрішніх справ УРСР І. М. Леплевському про оперативно-слідчу роботу. <i>10 січня 1938 року</i>	39
<i>Документ № 10.</i> Витяг із копії звітного матеріалу про оперативну роботу УРСМ УНКВС у Харківській області за друге півріччя 1937 р. <i>10 січня 1938 року</i>	48
<i>Документ № 11.</i> Доповідна записка про оперативну роботу Управління НКВС у Харківській області наркому внутрішніх справ УРСР І. М. Леплевському. <i>12 січня 1938 року</i>	49
<i>Документ № 12.</i> План заходів по проведенню «німецької операції» за наказом НКВС УРСР. <i>Березень 1938 року</i>	52
<i>Документ № 13.</i> Витяг з рапорту начальника Харківської міжрайонної оперативної групи старшого лейтенанта Хатемкіна про зізнання в самообмові заарештованого П. І. Савінського. <i>Квітень 1938 року</i>	53
<i>Документ № 14.</i> Довідка про примусове «вилучення» дитини у зв'язку з арештом батьків. <i>16 травня 1938 року</i>	53
<i>Документ № 15.</i> Записка по прямому проводу у зв'язку з проведенням «німецької операції» НКВС УРСР. <i>28 травня 1938 року</i>	54
<i>Документ № 16.</i> Акт перевірки роботи з вилучення конфіскованого майна репресованих колишнім начальником квартирного відділення АГВ УНКВС по Харківській області Л. А. Виноградовим. <i>26 грудня 1938 року</i>	57
<i>Документ № 17.</i> Витяг з «Обвинувального висновку» визнаного соціально-небезпечним елементом К. Г. Герекке. <i>Жовтень 1939 року</i>	59
<i>Документ № 18.</i> Інформація про колишнього секретаря Харківського обкому КП(б)У С. О. Кудрявцева. <i>5 грудня 1955 року</i>	59
<i>Документ № 19.</i> Постанова Головної військової прокуратури СРСР про відмову в реабілітації Л. Й. Рейхмана. <i>2 грудня 1955 року</i>	60
<i>Документ № 20.</i> Інформація прокуратури Київського військового округу про реабілітацію засуджених у справі «РОВС». <i>18 червня 1957 року</i>	63

Розділ 2. Біографічні нариси	65
<i>Ольга Бертелсен</i> . Тасмниця втраченого архіву (<i>Про М. М. Биковця</i>)	67
<i>Оксана Галонська</i> . Життя йогого — театр (<i>Про Я. Д. Бортника</i>)	72
<i>Юрій Грот</i> . Судова лава замість спортивного п'єдесталу (<i>Про М. І. Виставкіна</i>)	79
<i>Ігор Шуйський</i> . Сила слова (<i>Про Я. Є. Довбищенка</i>)	84
Розділ 3. Біографічні довідки громадян, що зазнали політичних репресій з серпня 1937-го до кінця 1938 року	89
А.....	91
Б.....	142
В.....	314
Г.....	411
Д.....	571
<i>Додатки</i>	663
Зміни в адміністративно-територіальному поділі Харківщини в 1937—1938 роках.....	663
<i>Список скорочень</i>	664
<i>Іменний покажчик</i>	667